

Pris og lønudvikling 2010-2012

Denne vejledning indeholder en endelig opgørelse af pris- og løn (PL-)udviklingen i 2010 samt et nyt skøn for 2011 og skøn for 2012. Skønnene indgår i de økonomiske forudsætninger for økonomiaftalen for 2012. I tabel 1 er de reviderede tal for 2010-2012 sammenholdt med tidligere udmeldte skøn:

Tabel 1 Pris- og lønudviklingen 2010-2012

Pct.	2010	2011	2012
Prisudvikling sundhedsområdet	1,7	1,8	1,6
Økonomisk vejledning 2011 (april 2011)	2,0	1,5	1,5
Økonomisk vejledning 2010 (juni 2010)	1,7	1,4	
Økonomisk vejledning 2009 (juni 2009)	1,9		
PL-praksisområdet	1,4	1,1	2,1
Økonomisk vejledning 2011 (april 2011)	1,4	1,1	1,8
Økonomisk vejledning 2010 (juni 2010)	1,4	0,6	
Økonomisk vejledning 2009 (juni 2009)	1,5		
Prisudvikling regional udvikling	3,6	3,1	2,1
Økonomisk vejledning 2011 (april 2011)	3,4	2,3	2,9
Økonomisk vejledning 2010 (juni 2010)	3,5	2,1	
Økonomisk vejledning 2009 (juni 2009)	3,3		
Lønudvikling	3,27	0,35	2,28
Økonomisk vejledning 2011 (april 2011)	3,51	0,40	2,41
Økonomisk vejledning 2010 (juni 2010)	3,51	0,40	
Økonomisk vejledning 2009 (juni 2009)	3,50		
PL regional udvikl. og sundhed inkl. medicintilskud	2,2	0,3	1,8
Økonomisk vejledning 2011 (april 2011)	2,2	0,8	1,9
Økonomisk vejledning 2010 (juni 2010)	2,2	0,8	
Økonomisk vejledning 2009 (juni 2009)	2,5		
PL sundhed ekskl. medicintilskud	2,5	0,9	2,0
Økonomisk vejledning 2011 (april 2011)	2,7	0,9	2,0
Økonomisk vejledning 2010 (juni 2010)	2,6	0,8	
Økonomisk vejledning 2009 (juni 2009)	2,7		
PL regional udvikling	3,5	2,5	2,2
Økonomisk vejledning 2011 (april 2011)	3,4	1,9	2,8
Økonomisk vejledning 2010 (juni 2010)	3,5	1,8	
Økonomisk vejledning 2009 (juni 2009)	3,4		
PL anlæg	1,0	2,3	0,4
Økonomisk vejledning 2011 (april 2011)	0,9	1,5	1,6
Økonomisk vejledning 2010 (juni 2010)	1,2	1,8	
Økonomisk vejledning 2009 (juni 2009)	1,7		

Det fremgår, at den samlede PL-udvikling på *sundhedsområdet for 2010* er endelig opgjort til 2,5 pct. dvs. 0,1 procentpoint lavere end skønnet i juni måned sidste år. PL for *regional udvikling i 2010* er opgjort til 3,5 pct., dvs. uændret i forhold til skønnet i juni måned sidste år.

For 2011 skønnes PL-udviklingen på *sundhedsområdet* til 0,9 pct., dvs. 0,1 procentpoint højere end skønnet ved økonomiaftalen sidste år på 0,8 pct. Årsagen er ændret skøn for prisudviklingen og for PL på praksisområdet (overenskomst med PLO). PL-udviklingen for *regional udvikling i 2011* er opjusteret til 2,5 pct., dvs. med 0,7 procentpoint i forhold til skønnet i juni måned sidste år.

Fra 2012 skønnes pris- og lønudviklingen for *sundhedsområdet* til 2,0 pct. og PL for *regional udvikling* til 2,2 pct.

Yderligere er den særskilte PL for de regionale anlægsudgifter opgjort til 1,0 pct. i 2010 og skønnet til 2,3 pct. i 2011 (hvilket er 0,5 procentpoint lavere end i juni sidste år) og i 2012 skønnes den til 0,4 pct.

1. Opgørelsesmetode

I økonomiaftalen for 2008 mellem regeringen og Danske Regioner blev der aftalt et fælles arbejde med henblik på evt. at justere metoden for udarbejdelse af pris- og lønskønnet for regioner, efter overgangen til den nye struktur. I forbindelse med økonomiaftalerne for 2009 og 2010 blev der aftalt en revideret metode for regioner gældende for hhv. aftaleåret 2009 og aftaleåret 2010. For 2011 og 2012 er metoden tilsvarende den gældende fra økonomiaftalen for 2010.

Den reviderede metode for 2009 indebar, at der fra og med 2009 opgøres tre pris- og lønindeks for regionerne:

- Et **pris- og lønindeks for sundhedsområdet ekskl. medicin**, der er en videreførelse af det hidtidigt opgjorte pris- og lønindeks ekskl. medicin. Indekset anvendes til opregning af de regionale sundhedsudgifter i forbindelse med den årlige økonomiaftale. Der er alene tale om marginale ændringer i vægtgrundlagets arts-sammensætningen, som er affødt af den regionale budget- og kontoplan: Vægten for sygehusmedicin ændres fra en fast andel af øvrige varekøb til en løbende vægt opgjort på baggrund af de faktiske udgifter, der i den nye kontoplan opgøres særskilt på art 2.9 gruppe 120 på funktion 1.10.01. Endvidere er vægtgrundlaget for lægeudgifter (overførsler) udvidet marginalt, idet samtlige funktioner under sygesikring nu indgår (dvs. 1.20.10-21, svarende til tidligere funktion 4.70, plus 1.20.22-30 svarende til tidligere funktion 4.71.74).
- Et nyt **pris- og lønindeks for regional udvikling**. Indekset anvendes til pris- og lønopregning af udgifterne til regional udvikling i forbindelse med den årlige økonomiaftale. Det regionale tilskud til kollektiv trafik indgår i vægtgrundlaget for dette indeks og reguleres med et sammenvejet omkostningsindeks, som også bruges til at regulere prisstigningsloftet for de regionale busselskaber. I indekset indgår fire underindeks: Udviklingen i brændselspriser (10 pct.), renteutvikling (10 pct.), lønudviklingen for den private sektor (60 pct.) samt almindelige forbrugerpriser (20 pct.) jf. bekendtgørelsen om taksstigning i offentlig servicetrafik i trafikselskaber mv. (BEK nr. 1138 af 02/10/2007). På den måde tages højde for en evt. særskilt prisudvikling på kollektiv trafikområdet.
- Et nyt **pris- og lønindeks for regionernes samlede udgifter**, dvs. regional udvikling og sundhed inkl. medicin. Dette indeks erstatter det hidtil opgjorte pris- og lønindeks inkl. medicin, og anvendes til pris- og lønopregning af det regionale bloktilskud og DUT-beløb på bloktilskudsaktstykket samt PL-regulering af de kommunale bidrag til regionerne.

I forbindelse med økonomiaftalen for 2010 er der aftalt følgende justeringer af metoden, der blev anvendt for 2010, 2011 og 2012:

- PL-indekset for sundhedsområdet ekskl. sygesikringsmedicin opgøres fra og med aftaleåret 2010 som en **særskilt service-PL**, dvs. med udgangspunkt i et vægtgrundlag alene baseret på driftsudgifter (dranst 1). For 2009 er det den artsfordelte udgiftssammensætning på både drifts- og anlægskonti (dranst 1 og 3), der danner basis for vægtgrundlaget.
- PL indekset for regional udvikling opgøres tilsvarende som en særskilt service-PL fra 2010.
- Samtidigt er udviklet et særskilt **PL-indeks for de regionale anlægsgudgifter**, dvs. for regional udvikling og sundhedsområdet under ét, som tager udgangspunkt i den artsfordelte udgiftssammensætning på anlægskonti på hovedkonto 1 og 3 samlet, der fremskrives med de hidtil anvendte indeks. PL-indekset for de regionale anlægsgudgifter tænkes anvendt til PL-opregning af anlægsgudgifter i forbindelse med de årlige økonomiaftaler, idet disse fastsættes diskretionært under hensyntagen til blandt andet konjunktursituationen.

Der udestår fortsat en endelig afklaring af enkelte elementer i den fremadrettede metode og dermed den endelige PL-rapport vedrørende ny metode.

Den hidtidige metode for regioner for 2007 og 2008 er beskrevet i Økonomisk vejledning fra juni 2007.

Udgangspunktet for skønnene for 2010, 2011 og 2012 i denne vejledning er konjunkturvurderingen i Finansministeriets økonomiske redegørelse fra maj 2011 samt forliget mellem RLTN og henholdsvis KTO, Sundhedskartellet, AC og FOA af 27. februar 2011, samt de indgåede forlig med de enkelte organisationer.

2. PL-udvikling 2010

Den samlede PL-udvikling på sundhedsområdet for 2010 er endelig opgjort til 2,5 pct. Det er 0,1 procentpoint lavere end udgangspunktet for sidste års aftale på 2,6 pct. Det dækker over uændret prisudvikling på 1,7 pct. i forhold til skønnet i juni 2010, uændret skøn for PL for praksisområdet på 1,4 pct. samt en lønudvikling på 3,27 pct. inkl. AER, hvilket er 0,24 lavere end skønnet i juni sidste år.

PL-udviklingen på regionaludvikling i 2010 er endelig opgjort til 3,5 pct., dvs. uændret i forhold til skønnet i juni sidste år.

2.1 Priser 2010

På baggrund af opgørelser fra Danmarks Statistik har Indenrigs- og Sundhedsministeriet opgjort den endelige prisudvikling på sundhedsområdet fra 2009 til 2010 til 1,7 pct., dvs. uændret i forhold til forventningen i Økonomisk Redegørelse fra maj 2010.

For øvrige varekøb og øvrige tjenesteydelser ses, at priserne er steget mere end forventet i 2010 (hhv. med 2,1 pct. mod forventet 0,5 pct. og med 2,6 pct. mod forventet 2,3 pct.). For medicin, brændsel og anskaffelser ses en faktisk lavere prisudvikling i 2010 end forventet.

PL-udviklingen i praksissektoren er endelig opgjort til 1,4 pct. i 2010, dvs. er uændret i forhold til skønnet i juni sidste år.

Prisudviklingen på regional udvikling i 2010 er endelig opgjort til 3,6 pct., hvilket er uændret i forhold til Finansministeriets konjunkturforventning fra maj sidste år. Herunder ligger en faktisk lavere prisudviklingen i relation til tilskud til kollektiv trafik, dvs. primært på brændstof men også obligationsrenten, svarende til en samlet differenece på -0,3 procentpoint i indekset. De ovenfor nævnte højere priser på øvrige varekøb og øvrige tjenesteydelser opvejer faldet, således at den samlede prisudvikling på området ikke er forskellig fra forventningen i juni 2010.

Tabel 2 Prisindeks for 2010

Prisudvikling 2010	Vægt R10		Økonomisk ISM			Diff. maj-10 til maj-11		
	Sundhed	Reg.udv.	Redegørelse maj-10	dec-10	opgørelse maj-11	Pct.point	Vægtet effekt	
							Sundhed	Reg.udv.
2.2. Fødevarer	0,016	0,001	-0,2	0,1	0,3	0,5	0,01	0,00
2.3. Brændsel	0,037	0,003	11,4	9,1	9,1	-2,3	-0,09	-0,01
2.6. Køb af jord og bygninger	0,000	0,000	1,5	3,0	4,5	3,0	0,00	0,00
2.7. Anskaffelser	0,004	0,002	0,9	0,0	-0,4	-1,4	-0,01	0,00
2.9 Sygehusmedicin (grp 120)	0,198		0,0	0,0	-2,0	-2,0	-0,40	
2.9 Øvrige varekøb	0,214	0,015	0,5	0,8	2,1	1,6	0,34	0,02
4.5. Entreprenør- og håndværksydelser	0,034	0,031	1,0	1,0	1,2	0,2	0,01	0,01
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,498	0,385	2,3	2,9	2,6	0,4	0,18	0,14
5.9 Tilskud til kollektiv trafik (grp 001)		0,564	4,7	4,0	4,4	-0,3		-0,14
Vægtet prisudvikling SUNDHED	1,000	1,000	1,7	2,0	1,7	0,0		
Vægtet prisudvikling REGIONAL UDVIKL.			3,6	3,4	3,6	0,0		

2.2 Løn 2010

Lønudviklingen i 2010 er endelig opgjort af Indenrigs- og Sundhedsministeriet til 3,27 pct. hvoraf 3,48 pct. vedrører overenskomsteffekten og -0,21 er nettoeffekten af tilskud fra og bidrag til AER (Arbejdsgivernes Elev Refusion). Tilskudsdelen af AER sænker opgørelsen af lønudviklingen med 0,23 procentpoint, og bidragsdelen forhøjer opgørelsen af lønudviklingen med 0,02 procentpoint. Differencen vedr. overenskomsteffekten på 0,03 procentpoint i Indenrigs- og Sundhedsministeriets opgørelse i forhold til Danske Regioners udmelding i april 2011, jf. opgørelsen i tabel 3 nedenfor, skyldes en metodemæssig forskel i opgørelsesmetoden.

I tabel 3 nedenfor fremgår de aftalte udmøntninger i 2010, idet der er afsat midler til organisationsforhandlinger, til lokal løndannelse, til feriepenge/ferieløn samt aftalt en forhøjelse af den særlige feriegodtgørelse – der henvises i øvrigt til økonomisk vejledning fra maj 2011.

Tabel 3 Aftalte udmøntninger i 2010

	01-01-2010	01-04-2010	01-10-2010
Generelle lønstigninger		0,34 ¹	
Organisationsforhandlingerne	0,03	0,66	
Lokal løndannelse		0,85	
Pulje		0,05	
Feriepenge / ferieløn		0,03	

¹ De generelle lønstigninger pr. 1. april 2010 kommer som skrevet ovenfor ikke til udbetaling, som følge af aftalerne pr. december 2009 med KTO hhv. Sundhedskartellet. Dette er der her taget højde for ved at fastsætte den negative reguleringsordning pr. 1. april 2010 sådan, at den er lig de generelle lønstigninger.

Særlig feriegodtgørelse		0,40	
Reguleringsordning – aftalt dec. 2009		-0,34	0,00
I alt	0,03	1,99	0,00
Overhæng i 2010 i pct. = 1,63			
Overhæng fra 2009 i pct. = 1,89			
Budgetvirkning i alt i 2010 i pct. = 3,51			

3. PL-udvikling 2011

For 2011 er PL-udviklingen på *sundhedsområdet* skønnet til 0,9 pct. mod 0,8 pct. i juni sidste år. Årsagen er opjusterede forventninger til prisudviklingen i 2011 samt nyt skøn for PL udviklingen på praksisområdet i 2011 (overenskomst med PLO). Skønnet over budgetårvirkningen af lønoverenskomstdelen i 2011 er uændret i forhold til økonomiaftalen for 2011, dvs. på 0,4 pct., svarende til overhænget fra overenskomstforbedringerne i 2010 i medfør af OK-08. Lønskønnet inkl. AER er nedjusteret til 0,35 procent i 2011.

PL-skønnet for *regional udvikling* i 2011 er skønnet til 2,5 pct. dvs. 0,7 procentpoint højere end økonomiaftalens skøn på 1,8 pct.

3.1 Priser 2011

Opjusteringen af prisudviklingen på sundhedsområdet ekskl. praksissektoren i 2011 til 1,8 pct. fra 1,4 pct. i juni sidste år er primært båret af opjusterede forventninger til prisudviklingen på brændsel og øvrige tjenesteydelser i Finansministeriets seneste konjunkturvurdering i forhold til maj-vurderingen 2010 – hhv. fra 3,2 pct. til 8,2 pct. og fra 2,0 til 2,3 pct. Herudover er prisudviklingen på øvrige varekøb og fødevarer opjusteret - hhv. fra 0,9 pct. til 1,2 pct. og fra 1,1 pct. til 3,7 pct.

Praksis-PL'en i 2011 er ændret fra 0,6 pct. i juni 10 til nu 1,1 pct., dvs. 0,5 procentpoint siden økonomiaftalen i sommer, hvilket skyldes overenskomsten med PLO, hvor der er aftalt stigning i honorarerne på 0,78 pct. i 2011.

Tabel 4 Prisindeks for 2011

Prisudvikling 2011	Vægt R10		Økonomisk Redegørelse			Diff. maj-10 til maj-11		
	Sundhed	Reg.udv.	maj-10	dec-10	maj-11	Pct.point	Vægtet effekt	
							Sundhed	Reg.udv.
2.2. Fødevarer	0,016	0,001	1,1	2,5	3,7	2,6	0,04	0,00
2.3. Brændsel	0,037	0,003	3,2	4,0	8,2	5,0	0,18	0,02
2.6. Køb af jord og bygninger	0,000	0,000	1,0	2,0	0,5	-0,5	0,00	0,00
2.7. Anskaffelser	0,004	0,002	1,9	1,0	4,2	2,3	0,01	0,00
2.9 Sygehusmedicin (grp 120)	0,198		0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	
2.9 Øvrige varekøb	0,214	0,015	0,9	0,7	1,2	0,3	0,07	0,01
4.5. Entreprenør- og håndværksydelser	0,034	0,031	2,0	2,0	0,7	-1,3	-0,04	-0,04
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,498	0,385	2,0	2,1	2,3	0,3	0,16	0,12
5.9 Tilskud til kollektiv trafik (grp 001)		0,564	2,3	2,5	3,8	1,5		0,83
Vægtet prisudvikling SUNDHED	1,000	1,000	1,4	1,5	1,8	0,4		
Vægtet prisudvikling REGIONAL UDVIKL.			2,2	2,3	3,1	0,9		

Prisudviklingen for regional udvikling er baseret på de samme prisindeks som på sundhedsområdet (ekskl. overførsler i praksissektoren), men i prisskønnet er yderligere indeholdt et skøn for udviklingen i regionernes tilskud til kollektiv trafik.

På baggrund af skøn for de underliggende delindeks i omkostningsindekset på området (nettoprisindeks for brændsel, rente, privat lønudvikling og nettoprisindekset) i Finansministeriets konjunkturvurdering fra maj 2011, er kollektiv trafikindekset skønnet til 3,8 pct. i 2011. Dette er en opjustering på 1,5 procentpoint i forhold til skønnet i juni måned sidste år, hvilket primært er båret af opjusterede forventninger til lønudviklingen i den private sektor i 2011.

Samlet er prisudviklingen i 2011 for regional udvikling som helhed skønnet til 3,1 pct. mod 2,1 pct. i forbindelse med økonomaftalen for 2011.

3.2 Lønskøn 2011

Skønnet for lønudviklingen i 2011 er baseret på det samlede overenskomstresultat 2011, dvs. forliget mellem RLTN og henholdsvis KTO, Sundhedskartellet, AC og FOA af 27. februar 2011 samt de indgåede forlig med de enkelte organisationer.

Budgetvirkningen i 2011 er, som det fremgår af tabel 5, på 0,40 pct. Dette svarer til overhængen fra 2010, der ligeledes er indregnet i økonomaftalen for 2011.

Nedjusteringen med 0,05 procentpoint til et samlet lønskøn på 0,35 pct. i 2011 skyldes, at regionerne skønnes at modtage højere tilskud fra AER end hidtil vurderet - se øvrigt AER afsnittet nedenfor.

De overenskomstaftalte udmøntninger i 2011 er sammensat af en række elementer, som tilsammen skal sikre at regionerne pr. 1. april 2011 "indhenter" det tilgodehavende, der er i forhold til organisationerne som følge af aftalerne om håndtering af den negative reguleringsordning pr. 1. oktober 2010. Det tilgodehavende som regionerne har, er sammensat af to elementer 1) den afregning på 1,20 pct., som svarer til den resterende del af udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. oktober 2010, og 2) den engangsudgift på 0,57 pct.², der skyldes, at den del af den negative reguleringsordning pr. 1. oktober 2010, som blev afregnet pr. 1. april 2010, er mindre end den del som afregnes pr. 1. april 2011.

Udover afregning af det tilgodehavende, som regionerne har, er der pr. 1. april 2011 aftalt generelle lønstigninger på 1,77 pct., hvilket modsvarer regionernes tilgodehavende. Dette betyder samlet set, at der ikke vil blive udmøntet lønstigninger i 2011.

ATP

Ved OK-08 blev det aftalt, hvordan det fremadrettet skal håndteres, at den arbejdsgiverbetalte del af ATP-lønsummen ikke indgår i det beregningsgrundlag, som danner udgangspunkt for beregningerne i forbindelse

---

² Engangsudgiften er opgjort til 0,43 pct. årligt, hvilket svarer til 0,57 pct., når man omregner til 9 måneder.

med overenskomstforhandlingerne. I lighed med 2008 er der således ved OK-11 beregnet et ATP-provenu. Dette ATP-provenu er anvendt ved de respektive organisationsforhandlinger, idet der ved OK-11 ikke afsættes midler til finansiering af en generel ATP-forhøjelse. En del af ATP-provenuet er til rådighed i 2011 i form af et engangsbeløb, der er aftalt anvendt til en række organisationsspecifikke projekter.

ATP-provenuet er allerede til rådighed i regionerne i kraft af den almindelige fremskrivning med lønskønnet af nettoudgifterne til ATP på art 1.

Tabel 5 Overenskomstaftalte udmøntninger i 2011

	01-04-2011	01-10-2011
Generelle lønstigninger	1,77	
Organisationsforhandlingerne		
Tilgodehavende reg.ordn. 2010	-0,57 ⁴	
Reguleringsordning	-1,20	
Øvrige forbedringer:		
Seniorordning		
Bortfald af seniorordning		
I alt	0,00	
Budgetvirkning i 2011 eksklusive overhæng fra 2010 i pct. = 0,00		
Overhæng fra 2010 i pct. = 0,40		
Budgetvirkning i alt i 2011 i pct. = 0,40		
AER budgetvirkning i alt i 2011 = -0,05		
Heraf tilskud = -0,11		
Heraf bidrag = 0,06		

AER

Det formålsbestemte arbejdsgiverbidrag til AER (Arbejdsgivernes Elev Refusion) reguleres årligt med satstilpasningsprocenten plus 2 procentpoint. Desuden sker der en midlertidig ekstraordinær regulering på 290 kr. i 2011-2013 for at finansiere en ekstra præmie og bonus på op til 70.000 kr. pr. uddannelsesaftale jf. L36 Lov om ændring af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion (Forhøjelse og ændring af bonus, forlængelse og ændring af ordningen om præmie og løntilskud til praktikvirksomheder og begrænsning af præmie og bonus for tredjelandsstatsborgere m.v.).

Det samlede AER-bidrag er for 2011 opreguleret med 331 kr. til 2.459 kr. fra 2.128 kr. pr. fuldtidsbeskæftiget i 2010.

Den ekstra præmie og bones på op til 70.000 kr. pr. elev gælder for alle elevaftaler indgået i 2011. Bidragsdelen af AER forhøjer lønskønnet med 0,06 procentpoint, og tilskudsdelen sænker lønskønnet med 0,11 procentpoint.

Det er vigtigt, at regionen tager i betragtning, at mens bidragsforhøjelsen er jævnt fordelt i regionen, er den forhøjede bonus sandsynligvis ikke tilsvarende jævnt fordelt på budgetområderne.

4. PL-udvikling 2012

For 2012 er PL-udviklingen på sundhedsområdet skønnet til 2,0 pct. og PL-udviklingen på regional udviklingsområdet til 2,2 pct.

Til grund for skønnet for PL-udviklingen på sundhedsområdet ligger et skøn for prisudviklingen på 1,6 pct., en PL for praksisområdet på 2,1 pct., mens lønudvikling i 2012 er skønnet til 2,28 pct., dvs. 0,13 lavere end skønnet i forbindelse med overenskomstforhandlingerne på 2,41 pct.

Prisudviklingen på regionaludvikling er skønnet til 2,1 pct.

4.1 Priser 2012

I forhold til Danske Regioners udmelding i april 2011 er prisudviklingen på sundhedsområdet opjusteret med 0,1 procentpoint, mens prisudviklingen på regional udvikling er nedjusteret med 0,2 procentpoint.

Til grund for opjusteringen af prisudviklingen på sundhedsområdet ligger opjusterede forventninger til priserne på entreprenør og håndværkerydelser samt øvrige tjenesteydelser, der er vurderet hhv. 1,7 og 0,1 procentpoint højere i majvurderingen i år i forhold til i december 2010.

Den nedjusterede prisudvikling på regional udvikling skyldes en nedjusteringen af kollektiv trafikindekset med 0,3 procentpoint, hvilket primært afspejler lavere forventninger til bl.a. brændselspriser i majvurderingen i år i forhold til i december 2010.

Tabel 6 Prisindeks for 2012

Prisudvikling 2012	Vægt R10		Økonomisk Redegørelse		Diff. Dec-09 til maj 10		
	Sundhed	Reg.udv.	dec-10	maj-11	Pct.point	Vægtet effekt	
						Sundhed	Reg.udv.
2.2. Fødevarer	0,016	0,001	1,7	1,8	0,1	0,00	0,00
2.3. Brændsel	0,037	0,003	1,1	0,3	-0,8	-0,03	0,00
2.6. Køb af jord og bygninger	0,000	0,000	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.7. Anskaffelser	0,004	0,002	1,0	-4,2	-5,2	-0,02	-0,01
2.9 Sygehusmedicin (grp 120)	0,198		0,0	0,0	0,0	0,00	
2.9 Øvrige varekøb	0,214	0,015	0,6	0,6	0,0	-0,01	0,00
4.5. Entreprenør- og håndværksydelser	0,034	0,031	2,0	3,7	1,7	0,06	0,05
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,498	0,385	2,5	2,6	0,1	0,07	0,06
5.9 Tilskud til kollektiv trafik (grp 001)		0,564	2,3	1,8	-0,5		-0,30
Vægtet prisudvikling SUNDHED	1,000	1,000	1,5	1,6	0,1		
Vægtet prisudvikling REGIONAL UDVIKL.			2,3	2,1	-0,2		

PL for praksisområdet i 2012 er opjusteret til 2,1 pct. dvs. med 0,3 procentpoint i forhold til tidligere udmelding, hvilket afspejler opjusterede forventninger til de automatiske reguleringer af honorar på praksisområderne generelt.

4.2 Lønskøn 2012

Skønnet for lønudviklingen i 2012 er ligeledes baseret på det samlede overenskomstresultat 2011, dvs. forliget mellem RLTN og henholdsvis KTO, Sundhedskartellet, AC og FOA af 27. februar 2011 samt de indgåede forlig med de enkelte organisationer.

I 2012 er der, som det fremgår af tabel 7, aftalt generelle lønstigninger på $1,13 + 0,57 = 1,70$ pct. pr. 1. januar 2012 og på 0,20 pct. pr. 1. oktober 2012. Den generelle lønstigning på 0,57 pct. pr. 1. januar 2012 svarer til den engangsudgift, som blev afregnet pr. 1. april 2011. Denne frigives igen pr. 1. januar 2012, idet det jo netop var en engangsudgift og ikke en varig udgift. Udover generelle lønstigninger er der pr. 1. januar 2012 afsat 0,32 pct. til organisationsforhandlinger samt aftalt en seniorbonusordning. Endvidere der aftalt udmøntning fra reguleringsordningen pr. 1. januar 2012 og pr. oktober 2012.

Ved overenskomstfornyelsen blev udmøntningen fra reguleringsordningen skønnet til 0,07 pct. pr. 1. januar 2012 og til 0,65 pct. pr. oktober 2012. Udmøntningen fra reguleringsordningen pr. 1. januar 2012 er siden blevet endelig opgjort, idet både den regionale/kommunale lønudvikling og den private lønudvikling fra februar 2010 til februar 2011 er endeligt opgjort af Danmarks Statistisk. Den regionale/kommunale lønudvikling er opgjort til 1,70 pct., hvilket er 0,3 pct. point højere end skønnet i forbindelse med overenskomstforhandlingerne, mens den private lønudvikling er opgjort til 1,90 pct., hvilket er 0,5 pct. point lavere end skønnet i forbindelse med overenskomstforhandlingerne. Den private lønudvikling for 2011 og 2012 er endvidere på baggrund af Økonomiske Redegørelse, maj 2011, skønnet til at være 2,5 pct. i 2011 og 2,9 pct. i 2012. Disse tal blev i forbindelse med overenskomstforhandlingerne skønnet til hhv. 2,4 pct. og 2,7 pct. Samlet set betyder dette, at reguleringsordningen pr. 1. januar 2012 kan opgøres endeligt til -0,12 pct., mens skønnet pr. 1. oktober 2012 er ændret til 0,87 pct.

Ændringen i udmøntningen fra reguleringsordningen indebærer, at den samlede budgetvirkning i 2012 inklusiv skønnet for udmøntning fra reguleringsordningen er 2,28 pct., ekskl. AER, mod en skønnet budgetvirkning i forbindelse med overenskomstforhandlingerne på 2,41 pct. og en skønnet budgetvirkning i forbindelse med økonomiforhandlingerne på 2,30 pct.

Det lavere lønskøn i 2012 på baggrund af den endelig opgjorte reguleringsordning pr. 1. januar 2012 i forhold til økonomiaftaleforudsætningerne ændrer ikke den samlede PL i 2012.

Tabel 7 Overenskomstaftalte udmøntninger i 2012

	01-01-2012	01-04-2012	01-10-2012
Generelle lønstigninger	1,13		0,20
Organisationsforhandlingerne	0,32		
Tilgodehavende reg.ordn. 2010	0,57		
Reguleringsordning – skøn	-0,12		0,87
Øvrige forbedringer:			
Seniorordning	0,07		
Bortfald af seniorordning	0,03		
I alt	2,00		1,07
Budgetvirkning i 2012 eksklusive overhæng fra 2011 i pct. = 2,28			
Overhæng fra 2011 i pct. = 0,00			
Budgetvirkning i alt i 2012 i pct. = 2,28			

For 2012 og årene fremefter er ikke indlagt en regulering af AER-bidraget udover det lovfastsatte, hvilket skønnes ikke at overstige den almindelige fremskrivning med lønskønnet af nettoudgifterne til AER på art 1.

Bilag 1 Pris og lønudvikling, 2010-2012

Tabel 7 PL for sundhedsområdet ekskl. medicintilskud 2010-2012

	Vægte R10	Index			Sammenvejet		
	Regioner Ny servicePL pr. 2010	Regioner 09-10	Regioner 10-11	Regioner 11-12	Regioner 09-10	Regioner 10-11	Regioner 11-12
Priser							
2.2. Fødevarer	0,016	0,29	3,70	1,80	0,00	0,06	0,03
2.3. Brændsel	0,037	9,05	8,20	0,30	0,33	0,30	0,01
2.6. Køb af jord og bygninger	0,000	4,48	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00
2.7. Anskaffelser	0,004	-0,42	4,20	-4,20	0,00	0,02	-0,02
2.9. Øvrige varekøb	-						
Sygehusmedicin	0,198	-2,00	0,00	0,00	-0,40	0,00	0,00
Øvrige varekøb	0,214	2,05	1,20	0,60	0,44	0,26	0,13
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse	0,034	1,16	0,70	3,70	0,04	0,02	0,12
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,498	2,63	2,30	2,60	1,31	1,14	1,29
Prisudvikling	1,000				1,7	1,8	1,6
Praksissektoren							
5.2. Overførsler til personer							
Lægugedgifter mv.	1,000	1,40	1,10	2,10	1,40	1,10	2,10
Prisudvikling i praksissektoren ekskl. medicin	1,000				1,4	1,1	2,1
Pris	0,687	1,73	1,80	1,57	1,19	1,24	1,08
Overførsler	0,313	1,40	1,10	2,10	0,44	0,34	0,66
Samlet prisudvikling	1,000				1,6	1,6	1,7
Pris	0,317	1,73	1,80	1,57	0,55	0,57	0,50
Overførsler - praksissektor	0,144	1,40	1,10	2,10	0,20	0,16	0,30
Løn	0,539	3,27	0,35	2,28	1,76	0,19	1,23
Pris- og Lønudvikling	1,000				2,5	0,9	2,0

Tabel 8 PL for regional udvikling 2010-2012

	Vægte R10	Index			Sammenvejet		
	Regioner Ny servicePL pr. 2010	Regioner 09-10	Regioner 10-11	Regioner 11-12	Regioner 09-10	Regioner 10-11	Regioner 11-12
Priser							
2.2. Fødevarer	0,001	0,29	3,70	1,80	0,00	0,00	0,00
2.3. Brændsel	0,003	9,05	8,20	0,30	0,03	0,03	0,00
2.6. Køb af jord og bygninger	0,000	4,48	0,50	0,00	0,00	0,00	-
2.7. Anskaffelser	0,002	-0,42	4,20	-4,20	(0,00)	0,01	(0,01)
2.9. Øvrige varekøb	0,015	2,05	1,20	0,60	0,03	0,02	0,01
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse	0,031	1,16	0,70	3,70	0,04	0,02	0,11
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,385	2,63	2,30	2,60	1,01	0,88	1,00
5.9 Tilskud til andre (kollektiv trafik)	0,564	4,40	3,80	1,80	2,48	2,14	1,02
Prisudvikling	1,000				3,6	3,1	2,1
Pris	0,785	3,59	3,10	2,13	2,82	2,44	1,67
Løn	0,215	3,27	0,35	2,28	0,70	0,08	0,49
Pris- og Lønudvikling	1,000				3,5	2,5	2,2

Tabel 9 PL for regional udvikling og sundhedsområdet inkl. medicintilskud 2010-12

	Vægte R10 Regioner Metode pr. 2009	Index			Sammenvejet		
		Regioner 09-10	Regioner 10-11	Regioner 11-12	Regioner 09-10	Regioner 10-11	Regioner 11-12
Priser							
2.2. Fødevarer	0,013	0,29	3,70	1,80	0,00	0,05	0,02
2.3. Brændsel	0,031	9,05	8,20	0,30	0,28	0,26	0,01
2.6. Køb af jord og bygninger	0,001	4,48	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00
2.7. Anskaffelser	0,044	-0,42	4,20	-4,20	-0,02	0,18	-0,18
2.9. Øvrige varekøb	-						
Sygehusmedicin	0,168	-2,00	0,00	0,00	-0,34	0,00	0,00
Øvrige varekøb	0,189	2,05	1,20	0,60	0,39	0,23	0,11
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse	0,070	1,16	0,70	3,70	0,08	0,05	0,26
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,461	2,63	2,30	2,60	1,21	1,06	1,20
5.9 Tilskud til andre (kollektiv trafik)	0,024	4,40	3,80	1,80	0,10	0,09	0,04
Prisudvikling	1,000				1,7	1,9	1,5
Praksissektoren							
5.2. Overførsler til personer							
Lægeudgifter mv.	0,657	1,40	1,10	2,10	0,92	0,72	1,38
Medicintilskud	0,343	-2,00	-9,30	0,00	-0,69	-3,19	0,00
Prisudvikling i praksissektoren	1,000				0,2	-2,5	1,4
Pris	0,630	1,72	1,92	1,46	1,1	1,2	0,9
Overførsler	0,370	0,23	-2,46	1,38	0,1	-0,9	0,5
Samlet prisudvikling	1,000				1,2	0,3	1,4
Pris	0,329	1,72	1,92	1,46	0,57	0,63	0,48
Overførsler - praksissektor	0,193	0,23	-2,46	1,38	0,05	-0,48	0,27
Løn	0,478	3,27	0,35	2,28	1,56	0,17	1,09
Pris- og Lønudvikling	1,000				2,2	0,3	1,8

Tabel 10 PL for regionale anlægsudgifter 2010-12

	Vægte R10 Regioner Ny anlægs-PL pr. 2010	Index			Sammenvejet		
		Regioner 09-10	Regioner 10-11	Regioner 10-12	Regioner 09-10	Regioner 10-11	Regioner 10-12
Priser							
2.2. Fødevarer	0,000	0,29	3,70	1,80	0,00	0,00	0,00
2.3. Brændsel	0,000	9,05	8,20	0,30	0,00	0,00	0,00
2.6. Køb af jord og bygninger	0,005	4,48	0,50	0,00	0,02	0,00	0,00
2.7. Anskaffelser	0,365	-0,42	4,20	-4,20	-0,15	1,54	-1,54
2.9. Øvrige varekøb	0,064	2,05	1,20	0,60	0,13	0,08	0,04
4.5. Entreprenør- og håndværksydelse	0,361	1,16	0,70	3,70	0,42	0,25	1,33
4.9. Øvrige tjenesteydelser	0,205	2,63	2,30	2,60	0,54	0,47	0,53
Prisudvikling	1,000				1,0	2,3	0,4
Pris	0,989	0,96	2,34	0,37	0,95	2,32	0,37
Løn	0,011	3,27	0,35	2,28	0,03	0,00	0,02
Pris- og Lønudvikling	1,000				1,0	2,3	0,4